

254

зала	
шкафъ	
полка	№

بہادر خان و آنک اوغلو خداویردینک

حکایہ سی

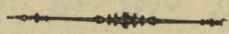
	К-Тат.
	3-654

محرر ماقسیم غورکی

مترجمی سید عبدالله اوزنباشلی

Дружеско Издательство «Переводчикъ» въ г. Бахчисарѣ. 1908 годъ.

ناشر اسماعیل غصیرینسکی

باغچه سرای

مطبعة ترجمان

Типо-лит. газет. «Переводчикъ» въ г. Бахчисарѣ.

Handwritten notes and numbers: 549, 404

شانی و رمانی و اقوال شاد آن و واقعه سالک

میرزا علی

روایتی و نقلی

روایتی و نقلی

Дозволено Цензурою С.-Петербургъ 24-го іюня 1903 года.

روایتی و نقلی

روایتی و نقلی

۵

۱
۲
۳
۴

پایان کتاب

بهدار خان و آنک اوغلی خداویردینک حکایه سی

زمان اولده اعمی - دینلجی قارتک بری بیوک کستانه دیره کینک کولکه سنه یاصلانوب - آطه نك تا کچن زمانلردن روایت اولنوب کلمکه اولان غایت عبرتلی و زنکین حکایه لرندن - هنوز وقت غروب یقینلشمقدمه و کونش دکزک آرقه طرفنه کیزلنمکه اولدیغی دمده و الوان رنک روبالر و خلعتلره بورنمش بر خیلی ناتارلر خانان زمانندن قالمه خرابه و ویرانه سرايک اوتیه برویه طاغلوب جاپرا - مش اولان داشلری و آغاچ پارچه لری اوزلرنه دینیلوب دورمقدمه و کونشکدخی قمرزی و آتشی رنک ضیالری خرابه زارك اطرافنده نشو و نما اولمش اولان زمردی رنک چمنزارک نباتلرینی چشید رنک لره رنکین آلود ایتمکه و سرعتله ایکلدی و شوو بلدی ایله اسمکه اولان آقشام روز کاری چنار آغاچلرینک داللری رقصه کتیرمکه، یسراقلرینی حزین حزین شویدیلرله دیرتمکه اولدقمده و بونک پویرازندن هواده هنوز کوز ایله کورنمه سی قابل اولمیان بر رطوبت طبیعی حس اولندیغی زمانده ایدیکه: اعمی دینلنجینک داش کبی قتی و بوروشمش اولان چهره سنده علامت استراحت و کمال شطارتدن بشقه بر شیئی حس اولنمیه رق حزینانه - قالمه لر ووق، متأثر بر سسله - مذکورک اولدن اذیرلمش اولدیغی جمله لر بر بری آردی صره درونانه اوله رق آغزندن دوکولمکه ایکن، آنک اطرافنده دیزلمکه دقتله حکایه سی دیکلب دورانلرک نظرنده، - بونک سویلمسندن آنلرده حاصل اولان قوه حسیه سایه سنده کویا

كچمش اسكى زمانك منظره لرى - هر حال اطوارى تجسم ايتمش
 كسى كورنيمه باشدقده ايديكه: - ديلنجى حكايه يه شروع ايدوب،
 - بروجه زير سوزه باشدى: - زمان اولده ارضخانده بهادر نامنده
 بر خان و آنكدخى خداويردى نامنده بر اوغلو اولوب، بهادر
 خان كندى اولدقچه قارت كشى ايمش، حرمى داخنده چوقدن
 چوقدن اوپهلق جاريه لرى و خاتونلرى وار ايمش و بونلرك جمله
 سيده قارتى غايت سور و آكا كمالات رعايت ايدر ايمش؛ خان
 كندى نه قدر قارتمده اولسه، دها قوت و قدرتى كمالده اولمقله،
 آنك دانلى صحتلىرى و مهارتلى پيازلىرى غايت متأثر ايمش؛
 معلومدركه: كيمده پيازلمقده مهارته مالك ايسه - قارى قسمى آنك
 قارتلغنه و بوريشكلكنه و يناقلىرىنك قزىلغنه قولاق آصمىوب
 بويله پيازه ماهير اولنلرى شهبه سيز سومه دن وازكله مز ايمش .
 اوپهلقلرك جمله سيده خانى بو سببدن غايت سور ايمش، لىكن
 خاندخى جمله سندن زياده آنلرك مياننده بولنوب و « دنه پرا »
 طرفلرندن كتورلمش اولان روس قزىنه التسفات ايدر و آنى سور
 ايمش؛ بوندن بشقه كندىنك بيوك حرم سراينده دها سائر مملكترلر
 دن كلمش اوچيوز قدر نازينلر و شكوفه نوبهار كسى تازه خاتونلر
 بولنمقله، - بونلرك جمله سيده خوش حال ايله كچينوب خان
 حضرتلرى بونلر ايچون لطيف و لذيد يمكلر پيشيرمكلرىنى امر
 ايتمكله؛ آرزو ايتدكلرى زمان استدكلرى كسى چالوب چاغرمه و
 رقص ايدوب آهنگ شنلكلر اجراسى و سائر اويونلر ايله اكلنمه
 لرينه دخى بول بول مساعده لر ايدر ايمش .
 خان ايسه اكثر يتله روس قزى ايله خوش وقت كچيرمك
 ايچون و مذبوره نك هر آرزو و استه كيله، - مثلا: كوزل

بیمکملر و شریتلر و ذیقیمت مجوهرات و قوماشلر و تزینات
 سائر و آلتون و کموش معمولاتلر و ایراق مملکتلردن مخصوص
 کتیریلمش اولان ییرجی قوشلر، نغمه ساز بلبللر و سائر طوطی ار،
 قمریلر ایله بزئوب زینتلنمش اولان دکزه ناظر کوشک جلوه کاهنه
 و هر نوع ساز طاقمی ایله مملو اولان قصر شهخانه منه مذبوره
 یی دعوت ایتمکله - و اوغلو خدا ویردی خانک پادشاهلق امورنده
 لایقیله مهارت تامه سی اولوب خانلغک شاننه بر خلل و بر لککه
 کتیریه جکندن امین اولدیغندن و آنک آچ آرسلان کبی روس
 ملکته اجراء ایده کلمش اولدیغی هجوم جهانگیرانه سنک بهر
 سفرنده غالب اوله رق نازنین و تازه قیزلر و دعا نیجه مال غنیمت لر
 ایله، - آنلرک قانلرینی غلیان، وجودلرینی پریشان و کوللرینی
 کوکه صاویروب جمله سنی دهشتلر و اندیشه لر ایچنده بر اقمقله
 دونوب کلمکده اولدیغنی بر چوق دفعه لر بالتجربه کورمش و
 بیلمش اولمقله بو سببدن بویله بول بولنه استراحت وقتلرینی
 اکثریتله مذکورنه ک رفاقتی، ناز و عشوه سیله کچیرر ایمش. کونلردن
 بر کون آنک پهلوان اوغلی خداویردی خان، ینه بویله بر زنکین
 سفردن غالبانه اوله رق عودت ایتمش ایدی و آنک شرفنه اوله رق
 بیوک تفرجلر قورولمقله، آطه نک جمله معتبرانی و میرزالری
 سیرانکاره تفرجه ییغلوب، میدانده یکتلر و پهلوانلر اویونلر،
 مهارتلر اجراء ایتمک و اللرینک قوه اقتدارنی بیلیمک مناسبتیه، -
 زمانک تیرندازلری، یایلرینی قوروب، اسیرلرک کوزلرینه - طوغری
 اوقلر آتهرق، - بو طرزه سنلک و آهنکله برابر خداویردینک
 حرکات جهانگیرانه و بهادرانه سنی یاد ایتمکله، دشمنه بر اقمش
 اولدیغی خوف و دهشتی، خانلغک دوام و بقاسنه ویرمش اولدیغی

اهمیشاری آقشلیوب، آنک عشقنه باده لر نوش ایلدیکنده ایدیکه آنک اختیار پدری اهالی بده طرفندن بو کونا آقشلنمه نندن و یاد اولنمه سندن غایت فرحناک و متأثر اولوب کیفلندیکندن اوتری آکا نه اکرام ایدوب تلطیف ایدجکنی بیلمزدی. بهادر خانه اوغلوئی بویله قهرمان و امور دولتک ازهرجهت اجر اسنده بر صاحب لیاقت کورمک، آکا هنوز حیاتده اولدیغی تقدیرده کندی قوتندنصکره حکومتک، خانلغک بر یرینه خلل ککلاماکله و قطعاً بر صاحب اقتدارک ید تصرفنده بولنمش اوله جغنی آشکار ایلوردی. - طبیعی اختیار خان ایچون بر خصوصی بویله بیلمک و بویله طایمقله امیدوار اولمق فائده دن خالی اولمیه جغنی شبهه سز ایدی. - و بوکا مقابل خان حضرتلری دخی اوغلی خدا ویردی یی جدی اوله رق سودیکنی و تقدیس ایلدیکنی اثبات ایتمک اوزره، - بو تفرجکاهده حاضر بالمجلس اولان آغالر، بکلر، میرزالر حضورنده النده باده اولدیغی حالده اوغلی خدا ویردی یه خطاباً:

- ای بنم صادق اوغلوم! الله تعالی حضرتلرینه حمد و ثنالر و آنک خاص پیغمبرینه صلات و سلام اولسون دیدیکنده حاضرین صلوات کتیردکلرنده خان سوزینه دوام ایله: یا قادر و قیوم اولان اللهم! بن هنوز دها حال حیاتده ایکن کورمکده و تصدیق ایتمکده یم که: سن بنم بو سنمده اولدیقم حالده بنم ککنجک و یکتیکمی بکا ینه اعاده ایلدک! و ینه بو اختیارلنمش کوزلرم ایله رؤیت ایتدم که: ضیای شمس آنلرک اوکوندن غائب اولدقده، - یورکمی قورتلر، قمرصقه لر شرحه، شرحه دلوب یسیدکلری بر زمانده بیله - بن بویله بر اوغوله مالک اولیشمدن طولایی آنک بقاسیله کانه حیاتده بنده باقی اولمش کبی اوله جغم. ای بنم بیوک اللهم!

سکا و سنک صادق و جدی پیغمبریکه حمد ثنالر - اولسون
 بنی بویله بر اوغوله بابا ایتمکله بختیار قیلدک که: اللرنده قوت،
 قلبنده جسارت و باشنده کمالاً عقلی ده واردر، - کل خداویردی؛
 نوردیده اوغلوم! اکر باباکک واسطه سیله اوله بیله جک بر ابستهک
 و مرادک وار ایسه سویلیسی ویر و بیله کل و آکاه اونغل که:
 مطلوبک نه ایسه ده سکا ویر یله جکدر دیردیمز، - اوغلو خدا
 ویردی - همان آیاهه قیام ایدرک کیجه لر کبی هلا و قیر قارطالی
 کبی ضیا پاش اولان دیده لرینی باباسه عطف ایتدیره رک، - ای بنم
 حاکم زمان اولان خان بابام! بکا یالکوز روس قزینی ویرمه کی سندن
 استرم؛ دینجه، - اوغلی نک بو طلبندن ناشی بهادر خان یورکنده
 حاصل اولان خلجان قلبنی سکوت ایتدیره نه دکین صبر ایلدیکی
 بعدنده، - غایت آجی و کسکین بر صوت ایله اوغلو نه خطاباً:
 - آل! غیری تفرجی طاغیده لم؛ و روس قزینیدخی سن
 آلیرسک دیمش. خدا ویردی - همان آیاهه صچرایوب غایت فرحنا
 بر طور ایله بوکرم پدرانیه مقابل باباسنه خطاباً:
 - ای بنم خان بابام! سن بکا نه اکرام ایلدیکی و نه
 بخشش لیدیکی بن بک اعلا بیلیورم، بن اسیرکم، - بن سنک
 اوغلوکم! سن بنی بر ساعت ایچنده مکرراً یکرمی دفعه اولدر
 مکله، قانمی قطره بقطره آقدیرسهک بن بو حالده بیله سندن راضیم!
 سنک یولکده هر آن جانمی فدأ ایشیه حاضریم دیمش.
 بهادر خان ایسه: - بکا بر شیئی لازم دکل! دیمکله آنک
 چوق عمری ایچنده خیلی تجربه لر کوروب و آغرمش اولان باشی
 صدرنه طوغری اکرلمش اولدیغی، سرعتله تفرجی طاغیده رق
 ایکسیده برلکده اورادن حرم سرایه طوغری عازم اولمشلر.

و شو دمده كوك يوزونى سياه بلوطلر بوريمش اولمقله، -
 غايت قرانلق، ظلمات اولوب، نه سيارات و نه دخى ماهتابدن
 هيچ بريسندن بر اثر كورنمديكى حالده بو منوال بويله ظلمات
 كيجهده بابا - اوغول بويلجه بر خيلى ير كيتدكلرندنصكره بهادر
 خان اوغلوته خطاباً:

- بنم عمر و حياتم كون بكون آزالمقله، دوكنمكله و
 قلم حزين اورديغى كسى صدرمه اولان قوه ناريه دخى سونميه
 تقرب ايتمكله در، چونكه: بنم عمر و حياتم دوام و بقاسى،
 كونلر يمك ضياسى صدرمه كسى قوه ناريه نك سونمه ميسى روس
 قزيناك بكا ابراز ايدى كلكلرى رعيت جديانهسى و عشوه
 نازكته و پيازلى سايه سنده ايدى، - يا خدا ويردى، اى بنم
 اوغولم! لطف ايت كل بكا سويله! بو روس قزى سكا مطلق
 لازمى؟ آنك مقابلته - يعنى او بردانهك يرينه حر مسرايمده
 اولانلرك يوزنى، ايستر ايسهك جمله سنى آل. تكليفنى ايدنجه: -
 خدا ويردى - بر آز سكوت ايدرک، - آتلى بر آه
 چكديكنده بهادر خان - بنم عمرمدن بك آز بر زمان قالىدى،
 كونلرم دوكنيور، بنم عمرمك صوك بر تسلاسى وارسه اولدخى
 روس قزندن عبارت اولوب بنى بيلن، هر حال و اطوارمه آشنا
 اولاندخى يالكز او بر كنديسى و جدى اوله رق بنى سونده بر
 ار ايدى، غيرى اوده الدن كيتدكندنصكره بن اختياري سوه بيله جك
 كيم اوله بيلير، - كيم؟! خير هيچ كيمسه دكل! اوغل، خدا
 ويردى! بيلمش اولكه شمدنكيرو بنى هيچ كيمسهر سوه ميه جكدر.
 (خدا ويردى سكوت ايدر) خان يته سوژه دوام ايدرک: - يا بن
 آنك سنك قوچاغكده سكا صاريلمش اولديغنى بيله بيله نجه

طاعت کتوروب، نچمل ایده بیلیرم؟! سن بیلیرسنکه: خاتون قارشوسنده باباده، اوغولده، ارلکنده مساویدر؛ خاتوندخی بزه قارشو بویله در، دکلمی اولادم؟ بو حال ایله عمرمک باقی کونلرینی مرور ایتدرمک بکا زیاده سیله مشکل اوله جقدر. ای بنم اوغلوم! کاشکی بنم اسکی یاره لرم قوزغالوب قانمی آقیمقله صباحه سلامتاً چیقیمیه ایریشدیرمیه ایدیلر؛ بنم حتمده بو دها اولا اولیردی دیر ایکن خداویردی ینه سکوت ایتمکده اولوب ایکیسیده حرمسرایک قوسی اوکنده باشلرینی آشاغی صالهرق دوشنمکله، - قزک نزدنه تقر با: بر خیلی مدت اندیشه ناک اولوب قالدقلری وقت - هر یره قرانلق چوکوب کوکده بولوطلر جولان ایتمکله، - او آنده اسمیکده اولان لطیف روزکار دخی آغ چلرک یاپراقلرینی قالتیره تهرق کویا آنلره بر ییر معنوی ترنم ایدر کبی شولاتمقده ایکن خداویردی باپاسنه خطاباً:

- بن آنک چوقدن مفتونی و مغبونیم دینجه خان دخی

اوغلوته خطاباً:

- بنده بک اعلا بیلورمکه: او سنی هیچده سومیور دیو

ویردیکی جوانه، خداویردی:

- بن آنی عقلمه کتیرنجه یورکم اوینایور دیدیکنده؛ خان

آکا: یا شمدیکی حالده بنم قلبکام نه ایله اوغراشمقده در؛ دیمه

سیله ایکیسی دخی طبیعی سکوت ایتدکلرنده خداویردی آه! ایدرک:

عقلادن منلانک برینک بکا دیدکلری شمدی بیلدمکه: مکر جمله

سی کرچک ایش؛ بکا سویلمش ایدیکه: ارککلر ایچون قاری

کبی مکدر و مضر بر شیء دها تصور اولونمز، کندیلرنده

کوزلک اولانلری اوپله بر قوته مالکدرلرکه: غیریلری کندیلرینه

جب گرفتار و مفتون ایتمک اوزره هر ارککده ایستدکلرینجه بر
 وقوعات ظهوره کتیره بیلدکلری کبی، کندیلریه زوج اولنلریده
 بویلجه، - کونجیلک و حاسدک کردانه، دوچار ایتمه یه پک قولایلق
 ایله نائل اولمیه مقتدره درلر؛ بونکله برابر جزئی هوائی طبیعتلی
 اولان قاریلرک زوجلری دخی آنی غیر یلرندن نجیللیه و کونجیلیه رک
 کرداب و فلاکت نجل و حسدله اوغراشمیه دوچار اولیرلر. شاید
 قاری قسمی نه بک دلبر و نه دخی هوائی اولدیغی حالده بو
 کبیلری زوج بلکه لازمنجه تربیه و اصلاح ایتمه مقتدر اوله
 بیلسه ده بتکرار تشبهنده یا کادیغنی تفرس ایدوب فهم ایلدیکنده، -
 قاریدن طولایی یکیدن فلاکتلره دوچار اری ویرر. (وبوقارییی...)
 دینجه اختیار اوغلونک سوزینی کسهرک:

- یورک آغریسنه عقللیلق کار ایتمز دیو سویلدیکی جوابه
 اوغلی خداویردی باباسنه خطاباً:

کل بابا! بری بریمزه آجیسیه لم، حالمره اسف ایده لم...
 دیدیکنده خان - باشنی قالدیره رق حزینانه بر طور ایله اوغلونه
 باقوب دوردقده: - خداویردی: - مادمکه بویله دیرسک؛ کل
 آنی اولدیره لم... دیمه سینه:

خان - دوشونهرک یواشدن اوغلونه: سن کندیکی آندن و
 بدنده زیاده سویورسک دیمش.

خداویردی - دخی باباسه: سندخی هکذا! دینجه ایکیسیده
 بالمجبور بر خیلی سکوت ایتدکلرند نصکره:

خان - (غایت متأسفانه، مغمومانه و طفلانه بر چهره ایله):

- اوت، بندخی هکذا! دیو سویلدیکنده:

خداویردی - هادی سویلسنه. نه یپالم؟ اولدیره لممی...؟ دیدکده

خان - بن مذبورہی سکا ویرہ میہ جکم ... دیدیکی وقتہ:

خداویردی - دخی اویله اولدقده: بندہ غیرى تحمل و صبر
ایده میہ جکم یا بنم یورکمی چیقار آل؛ ویا خود آنى بسکا تسلیم
ایدیویر دیمه سیله باباسی: ناچار مکرراً سکوتہ واروب اندیشہ یه طالده -
یغندہ خداویردی آنى قیادن آشاغی دکزه آتى ویرلممی...! دیدی
خان دخی - (کویا اوغلونک صداسنی اورمانلر عکس ایتدیرجه سنه):
آکا جواباً: آنى قیادن آشاغی دکزه آتى ویرلممی...؟
دیمک ایله بو دمده ایکیسی بردن، بر برینی متعاقب حر مسرایه
داخل اولوب، ذیقیمت مقاتک اوزرینه غافلانه سریلوب هنوز خواب
استراحتده یاتمقده بولنان نازنین سرایک یاننه تقرب ایدرک، - بر
خیلی وقتلر آنک خوب جمالنه حیران حیران باقدقلرنده، - اختیارک
دیده حسرتندن قطره باران مثلی آق صقاله دوکلمکده اولان، -
انجو دانه سی کبی کوز یاشلری ذیقیمت مقاتک اوزرینه دامله مقده
اولدیغنده، - اوغلو دخی کوزلری حیرتدن پارلدا دیغی و دهشتدن
دیشلری غچر دادیغی حالده، کندی مفتونلغنی ظور ایله کتم ایدوب،
روس قزینی خواب استراحتدن او یاندردی؛ مذبورہ اویقوسندن
۱. یا مقله آنک کل مثال جمالنده جهرة ایتسامنک دورنده پارلمقده
اولان سحر ییلدزلری کبی شوق آتان کوزلری روشنلیر، روشنلنمز،
- خداویردیسی بردن بره یاننده اولدیغنی سچه میهرک، - کندی
قوجه شاهننه احمر بلرینی تقدیم ایدرک کل رو، پوسه یاب اول،
بنم اختبار شاهنم دیمش ایسه ده
خان - آهسته و خفیف بر صوت ایله: هادی حاضرلنده؛
بزمه برابر کیده لم دیدی...
روس قزى - بو آنده خداویردیسی و کندی شاهنک

کوزلری یاشلی اولدیغنی کوردیکی کبی ایشک نتیجهسی ینه منجر اوله جغنی تفرس ایدوب آکلمش اولمغله مذبوره بک اعلا! حاضرم بیورکز، کیدهلم - کیدیورم اما نه اوتیه، نه برویه، آنلره خطابا: بویلهمی قرار ویردیکز؟! اوت حکمی بویله قیلمق رواء اولملیدر؛ ای کدی جور، یورکلی ارلر کدی ای..! - کیدهلم دیمه سیله اوچیده سکوتله دکزه طوغری دار صواقلر، کچیدلر بویو کیمیه باشدقلرته شدتلی پویراز دخی زیاده سیله اسمکده ایدی و قزچغز غایت ترو تازه و نازک بدن اولمغله چابوک طاقتدن کسیلوب دها ایلرو کیمه دن کیلی ویرمک ایستدی ایسه ده، - بویله جزئی شیئر ایچون حالندن شکایت ایتمک عادتی اولمیوب وقار و حیثیتنه دو قانور اولمغله حالنی کتم ایدرک زحمت چکدیکنی سویلیه مز ایدی؛ بویله لکله یالکز آنلردن آرتده قالدیغنی خانک اوغلو خداوردی کوردیکنده و آکا: قورقیورمسک دیی سویلدکده:

مذبوره - یاره لمنمش اولان قانلی آیاغنی کوستردی.
خدا ویردی - آکا النی اوزدارق: کل بن سنی کوتوره بيم دیدی ایسه ده:

مذبوره - آکا رام اولمیوب: گندی اختیار شاهنه تسلیم اولدی.
اختیار خان دخی - مذبوره قزی بر قوش قنادی کبی اللری اوستنه آلهرق، دار کچیدلردن کیمکده اولدقلرته خانک کوزارنه دال پوداق دو قنمقله کوزارنه بر ضعیف ایراث ایتسون دیو یوللی اوزرنده اولان «چطیرمالق» ک تصادف ایدن چالیلرینی نازک اللریله ایکی طرفه صاوارق عزم راه ایتمکده لر ایکن قولقلرینه ایراقدن دکزک ایکلدی و شووولدیسی ایشیدلمیه باشدی بو زمان اوغلو - بونلرک آردی صره کلمده اولوب باباسنه:

بابا! دور، بنی براقکه بن سنک اوککزدن کیدهیم؛ یوقسه سنک قما ایله باشکی کسمک ایستیورم ... دیمه سیله:

خان - کچیویر! الله سنک آرزوکی برنه کتیریر، و دیلرسه سنی عفو ایدر، حکم و قدر آنکدر؛ بن سنک باباک اولدیغم حالده عفو ایدیورم؛ چونکه: سومک نه ایدوکنی بن بک اعلا بیلیورم .. دیو سویلدیکنده، - سیاه ظلمات رنکیسنه بورونمش اولوب، کناری، دیسی کوزلر ایله کورنمین دکز نمایان اولمقله، - آنک صفوق دیبلی قیالرینه هجوم ایدن طالغهلرینک وحشیانه ایسکلدیلریدخی ایشیدیلدکدنصکره:

خان - قزی پوس ایدرک ییره براقمقله: الوداع ای جانپاره نازنینم ... دیدی.

خداویردی - دخی آنک عقیبنجه تمنی ایدوب وداعلشدقدنصکره مذبوره - طالغهلرک کوملدیکی و ایسکلدیکی محله نظر ایدوب اللرینی صدرینه قویهرق، کیروسی کیرویه چوریلهرک:

- بنی بورایه طوغری آتیورک ... دینبنجه:

خداویردی آکا النی اوزاتدی و فریاد ایتدیکننده؛

خان - مذبورهیی صدرنه باصوب اوپوب قوچهرق باشندن یوقاری قالدرمقله آشاغی طوغری فیرلاتدی، اوراده یالکیز بر: طالغهلرک دلی دلی شاپیروب کوملدکلری ایشیدیلور ایدی؛ بونلرک ایکیسیده مذبوره قزک صویه نه منوال دوشوب غرق اولدیغنی کوره مدکلری کبی، سس و صولق چیقدیغنی دخی استماع ایتمدیلر....

خان - داشه طوغری صارقوب سکوته آشاغییه کوز کزیریر دی اما، - هیهاتکه: کیجه نک قرانلغنده باوطلر ایله دکزک

طالغهری شدتله قاریشوب موج آتدققرندن و برده شدتله اسمکده اولان ریج صرصر دخی بهادر خانک آغرمش اولان چال صقالنی ایکی طرفه آیروب جولان ایتمه سیله، خداویردی نك دخی بر آز یوقاری طرفده اللری ایله کوزلرینی قیاده رق، داش کبی سکوت اوزره بلا حرکت اندیشه ناك و غمناك اولوب سفیل و سرکردان دورمقده اولدیغندن بشقه هیچ بر اثر یوق ایدی.

هنوز وقتلر کچمک و مرور ایتمک ایله برده روی سماده روزکارک شدتیه بر برینی طرف طرف صاووروب قووالامقده اولان سیاه بلوطلر دخی دکزک یالینسده قیالق اوزرنده حیرته طالمق ایله غمناك اولوب دورمقده اولان بهادر خانک افکار و طاصه لری کبی سیاهلنوب قرارمش اولدققری زمانده ایدی که:

خداویردی - بابا! کل، غیرى اوه کیده لم دیدیکنده:
 خان - کویا غیابی بر صوت ایشیدر کبی دکلنهرک آکا:
 - صبر ایله! دیو جوا بلندقده خیلی وقتلر دها مرور ایتمکله، -
 آلان ینه شو شدد روزکارک اسمه سی و طالغهرک اکلدسندن
 بشقه بر شیئی دها کورنمیوردی. خداویردی ایسه « بابا کل
 کیده لم! » سوزلرینی بر دفعه دکل بر چوق کره لر تکرار المدی،
 لکن نه چاره که: خان - حیاتنک نتیجه و خلاصه تسلیمی بولنان
 جاناننک غائب ایتدیکی یرندن حرکت ایتمک ایسته میورادی - لکن
 « هر شیئک بر نهاتی اولملی » ضرب مثلنک فحوا سنجه خان - جسارت
 و غیرته کله رک بیسیقلرینی بوردیغی حالده درین بر سس ایله، -
 کل حال اوغلو نه: کیده لم! دیدی و برابر کیتمکده اولدققری حالده
 خان - چوق کیتمه دن دورارق اوغلو نه: بن نریه، و نه مقصدله
 کیدیورم؟! خداویردی! آی اوغل؟! شمدنصرکه بکا یشامغک

بر لزومی و ارمی؟ بنم بتون عمر و حیاتمک بقاسی بلکل آنک
 کندیسيله ايله قائم ایدی! بن غیري اختیاردم، شمدنکیرو بنی
 اصلا سومزلر، مادامکه آدم بر کیمسه طرفندن سویلمز اولور،
 بوندنصکره دها بشامق آرزوسنده بولنمق آنک ایچون کار عقل
 دکلمر! دیدیکنده:

خداویردی - بابا! سن نیچون بویله قونوشیرسک؟! سنده
 خوش ثروت و سامان، شان و شهرت یوق دکل آ؟ دیو جوا بلندیغنده:
 خان - سن بکا آنک بر پوسه سنی تقدیم ایلده؛ آنک مقابلنه
 بتون واریمی کندک قبول ایدوب آل، بو سنک دیدکلمرک، - جملنا
 فانی شیلدر، - ابدی باقی بر شی وارسه اولدخی محقق بیلمش
 اولسکه: بر آدمک حقنده قاری طرفندن اولمش اولان عشق و
 محبتدن عبارتدر، و عالم محبتده عندمده بوکا مائل عشق یوقدر!
 و بویله اولمین آدمده عمر و حیات یوقدر! و بو کبیلر محفا سائل
 درجه سنده درلر، و آنلرک بویله کچن کونلرنه یازق و آیانجدر!!
 - الوداع سنک ایلده ای بنم نور دیدم! جناب اللهک عون
 صمدانی سی سنک ايله کبجه و کوندوز دائم و باقی اولسون دیو
 القشلمر ایتدکدنصکره دکزه طرف یوز چویردیکنده:

خداویردی - بابا! بابا!! دیو چاغردی ایسه ده هیهاآتکه: بشقه
 بر سوز دها دیمیه قادر اوله مدی، چونکه: اختیار خانه غیري
 اجل کولر یوز کوسترمش ایدی و بو حاله کرفتار اولمش اولان
 بر آدمک روحنه بتکرار حیات سوکیسنه حس یرلشدیرمک اوزره بر
 لفظ مطابق هیچ کیمسه بوله مزکه، - سویله سونده آنی اقتناع ایدرک
 بویله بر فلاکتدن تخلیص ایده بیلسون (!؟) والاحاصل بیچاره
 اختیار - کندی کندینه: بنی براق! اللهم! او بیلیور!! سوزلرینی

دیر - دیمز اوچورومه کلهرك آشاغییه طوغری آیتلدی ، اوغلو
 خداوردی آنی منع ایدهمدی ، - تخلیصنه ایریشهمدی . و هکذا
 بوندنصکره دخی دکز طرفندن نه سس و نه صدا اصلا بر شیشی
 ایشیدلمدی . یالکیز اولسکی کبی بر طالفهرك ایسکلمدی و کوملدیسی
 و شدتلی روزکارک شوویلدیسی کمدینه مخصوص خلقی - طبیعی
 وحشیانه بییرلرینی نرزم ایلمدیکی آکلشلیور ایدی .

خداوردی بر چوق کره لر آشاغییه کوز کز دیردیکنصکره
 کندی کمدینه جهراً :

- آلهی ! بکاده بویله قوی و محکم قاب احسان ایله دیمکله ،
 کیچه نك قرانلق وقتبنده یوله عازم اولدی ، اشته بهادر خان بو
 منوال هلاک اولدقنصکره آنک برینه اوغلو خداوردی تخمه جلوس
 ایدوب « ارض خانه » پادشاه اولمشدر ! دیمکله اعمی دیلنجی حکایه
 بی ختم ایلمشدر .

(سنوك)